

JUUNI 2014

ERRS TEATAJA

**ERRS avab klubi
rahvatantsijatele ja
rahvamuusikutele**

**Lili Välimäele meeldivad
pingelised olukorrad**

**Teppo võistumängimine
tulekul**

2014 tantsupidu arvudes

Kapell Lustpill 40 aastane

TOIMETAJA
Mart Valner
mart@errs.ee

KUJUNDAJA
Henry Semmel
henry.semmel@gmail.com

VÄLJAANDJA
EESTI RAHVATANTSU JA
RAHVAMUUSIKA SELTS

Kaastööd oodatud toimetaja aadressil.

Sisukord

- 3** ERRS avab klubi rahvatantsijatele ja rahvamuusikutele
- 4** Lili Välimäe: Mulle meeldivad pingelised olukorrad
- 7** Parimad lõõtsamängijad valmistuvad Teppo
võistumängimiseks
- 8** 2014 tantsupidu arvudes
- 12** Kui oluline on tantsijate jaoks välismaal
festivalidel käimine
- 16** Kapell Lustpill mängib rahvale lustiks juba 40 aastat
- 18** Järelehüüded
- 20** Palju Õnne

Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts avab klubi rahvatantsijatele ja rahvamuusikutele!

Laulu-, tantsu- ja pillipeo nädala õhtutel pärast proovide ja kontsertide lõppu avanevad ukseid klubisse, kus päeva jooksul tekkinud mõtted laiali jagada ja end järgmiseks päevaks soojaks tantsida. Sellel aastal pakuvad meile klubiruumi Kochi Aidad, mille mõlemad korrused ja sisehoov võimaldavad luua rahvatantsijatele ja -muusikutele uute ideede arendamiseks sobiva pinna. Laulu-, tantsu- ja pillipeol osalejatele käepaelaga sisenemine tasuta.

Õhtuid sisustavad erinevad ansamblid!

Kochi Aidad - kohtumispaik! Lootsi 10, Tallinn

03.07.2014

Mandoliinide liigikontsert
"Mandoliinidega ümber
maailma"

04.07.2014

Justament

05.07.2014

Kukerpillid ja Eesti lõõtspillide
liigikontsert "Laupäeva õhtul
lõõtsaga"

Lili Välimäe: Mulle meeldivad pingelised olukorrad

KÜSIS: Kadi Hainas

Millal tundsite esimest korda, et rahvakultuuri edendamine on see, mis teid kogu hingest paelub?

Järvamaal on Albu kandis Vargamäel kultuurihiis. See on koht, kuhu aastast 1992 on Järvamaal tunnustatud kultuuritegelased istutanud igal kevadel oma

enda jaoks hetkel kõige suuremaks südameasjaks?

Tõesti, rahvakultuuri spetsialisti töö on mitmekesine. See mitmekesisus mind algselt paeluski ning seepärast ma selle töö kasuks otsustasin. Olin põhikoolis erinevatel aegadel huvijuht, muusika-

Hetkel on minu mõtetes esimesel kohal vaimse kultuuripärandi kogukondlik teadvustamine Järvamaal.

puu. 2005. aastal kutsuti kultuurihiide minu abikaasa Ants, kes sai võimaluse tamme istutada. Ta kutsus minu kaasa. Seal kultuurihiies oli Järvamaa kultuuri-rahvas talgutöid tegemas. Ma tundsin, et olen õiges kohas, õigete inimeste keskel.

Rahvakultuuri spetsialisti töö maa-konnas on väga mitmekesine ning tööülesandeid on palju. Mis on teie

õpetaja, koorijuht, seejärel rahvamaja juhataja. Täiendõppena olin õppinud näitejuhtimist ja olnud harrastusnäitleja ja näitejuht. Käisin rahvatantsujuhtide koolis ja hakkasin juhendama laste rahvatantsuringe. Käsitöö on meie peres ikka au sees olnud. Mulle on meeldinud tikkida, heegeldada ja õmmelda. Ja nüüd saan oma igapäevatoos korraga kõikide nende valdkondadega tegeleda,

küll rohkem innustajana, asjaajajana, kuraatorina. Jah, ühelt poolt see, et tuleb ühes päevas tegeleda väga erineva valdkonna teemadega on huvitav, teiselt poolt jääb minusse endasse koguaeg kahtlus, kas jõuan kõigega piisavalt tegeleda.

on iga-aastane rahvakultuuri suursündmus ja kindel traditsioon.

Järvamaal peetakse rahvakultuuri valdkondlikke žanripäevi. Need päevad käivad külakorda. Rahvatantsupäev, kooride päev, näitemängupäev, käsitööpäev, puhkpillipäev, muuseumide päev on oma

Olen rõõmus, et meie triibud ja mustrid on au sisse tõusnud, et hea eesti käsitöö on väärtus omaette.

Hetkel on minu mõtetes esimesel kohal vaimse kultuuripärandi kogukondlik teadvustamine Järvamaal. Soovin innustada järvakaid kõigepealt uurima oma kogukonna tavasid, kombeid, elu- ja mõttelaadi mitme põlvkonna vältel, seejärel juhendajaid koostama folkloorikavasid paikkondliku repertuaariga, et Järvamaa inimene teaks oma vanavanemate traditsioone, oskaks neid kanda ja võiks kõige selle läbi uhke ja kindel süda-eestlane olla.

Rahvakultuuriga tegeledes on väga oluline jätkusuutlikus. Millised on need traditsioonid Järvamaal, mis on teie arvates kõige olulisemad?

Alates 1907. aastast on Järvamaal

valdkonna inimestega kohtumise päevad, kus saad omasugustega kokku, räägid sama keelt ja mõtled samu mõtteid.

Missugused on hetkel teie maakonna kõige suuremad mure- ja rõõmukohad?

Järvamaa tantsujuhid on väga tublid. 2014. aasta tantsupeo II ülevaatusel hindamisel said Järvamaa tantsurühmad kõrgeid hindeid - Maido Saar tõi üle-ees-tilises pressiteates esile järvakate hea taseme.

Meie tantsijate rahvariided on korras ja korrektsed. Enamusel on omakandi rõivakomplektid. 2009. aastal kuulutasime Järvamaa rahvarõiva aastaks, mil sai järjepidevalt igas kandis koolitusi

Märkan, et maapiirkondade segakoorides on mehed jäämas tõepoolest „segaja“ rolli. Et paarkümmend naist laulavad ja paar meest segavad ka.

peetud laulupidu, vahele jäid ainult sõja-aastad. Järvamaa laulu- ja tantsupidu

ja loenguid peetud rahvarõiva ajaloolisusest, kandmisest. Ja nüüd on viljad

näha - viie aasta jooksul on kogu maakonna kollektiivid suutnud endile õiged ja omad rahvarõivad kududa, tikkida ja õmmelda.

Olen rõõmus, et meie triibud ja mustrid on au sisse tõusnud, et hea eesti käsitöö on väärtus omaette. Üks hea näitemäng lahutab kohaliku rahva meelt. Olen rõõmus, et on nii tegijaid kui vaatajaid, et sõnateater eesti keeles ja meeles püsib. Järvamaal on palju mäluasutusi, muuseume. Järvamaa Kultuuri Teabetuba on koht, kuhu ka mina saan oma materjalid viia. Meie tänane päev saab talletatud ja traditsioon hoitud, kantud ning edasi arendatud.

Märkan, et maapiirkondade segakoorides on mehed jäämas tõepoolest „segaja“ rolli. Et parkümmend naist laulavad ja paar meest segavad ka. Koorilaulu tasakaal ja kõla on meeshäälele liiga suure vähemuse tõttu häiritud. Märkan, et Järvamaa rahvamuusikud ei

Rahvakultuuri spetsialisti töös on väga paljud asjad vaja detailideni läbi mõelda. Kuidas tulete toime pingeliste olukordadega?

Pean tunnistama, et mulle meeldivad pingelised olukorrad. Õigemini meeldib olla sündmuste keerises. Juba kooliajal meeldis mulle lahendada kõikvõimalikke matemaatilisi ülesandeid ja ma võisin tundide viisi lahendusi otsida. Ka praegu otsin ma lahendusi, eriti mõnus on tunne kui kõik laabub või olen eriti keerulise olukorra lahendanud. Küll aga saan järjest enam aru, et pingeolukordade vahele on väga vaja ka aega ja kohta, kus saab kulgeda, lihtsalt olla.

Mis te arvate, milline tants teid enast kõige paremini iseloomustab?

Ühelt poolt võiks see ju olla tuntud laste laulumäng „Kes aias“. Loon endale alati meeskonna, oma ringi, inimese seltskonna, keda usaldan ja kellele

Soovin, et Järvamaa inimene teaks oma vanavanemate traditsioone, oskaks neid kanda ja võiks kõige selle läbi uhke ja kindel süda-eestlane olla.

moodusta enam kapelle, rahvamuusika ansambleid. Meilt ei ole juba mitmel aastal pillipeole Tallinnasse keegi soovinud minna. Märkan, et rahvatantsus jääb segarühmi maapiirkondades vähemaks, samas naisrühmi tuleb juurde. Ikka see peretoitjate mujal töötamise teema. Märkan, et raha on jumal liigagi paljude inimeste jaoks. Mind ümbritsevatel inimestel on teised jumalad ja see on minu õnn ja rõõm.

pingelises olukorras toetun. Ja igaüks sellest ringist on iseseisev ja oma ala spetsialist, kes võib ette lükkamise korral ringi sees soleerida. Teiselt poolt olen kiire mõtleja ja tegutseja, nõudlik kõigepealt iseenese ja ka teiste suhtes. Emotsionaalsus ja kirm on minuga kaasas käivad märksõnad, tuimalt ei tee ega võta ma midagi ja kindlasti vajan ma partnerit. Seega võks olla tango minu tants.

Parimad lõõtsamängijad valmistuvad Teppo võistumängimiseks

Algas Eestimaa parimate lõõtsamängijate registreerumine 19. juulil toimuvale traditsioonilisele teppo tüüpi lõõtsade võistumängimisele tänavu juubelit tähistaval Võru folkloorifestivalil.

Väga pika ajalooga võistumängimine on 16.-20. juulini toimuva XX Võru Folkloorifestivali üks tähtsündmus, kuhu igal aastal on kogunenud üle kolmekümne lõõtsamängija üle kogu Eesti. Tavapäraselt saab võistelda neljas erinevas kategoorias:

ALGAJAD -

mängijad, kes on vaid aasta lõõtspillimängu õppinud;

NOORED -

vanuses kuni 20 aastat;

TÄISKASVANUD -

alates 21. eluaastast;

ÄSSAD -

täiskasvanute klassis 1., 2. või 3. koha võitnud mängijad.

Mullu võitis ässade klassis noor Tallinna lõõtsamängija Richard Ott Leitham. Kolmekordsele ässade klassi võitjale omistatakse lõõtsakuninga tiitel.

Selle võistumängimise omapära on, et mängitaksegi vaid Eesti ühe eredaima lõõtsameistri August Teppo tehtud või

tema tehtu eeskujul valminud teppo tüüpi lõõtsadel, mis on hinnatud simmani- ja kontserdipill. Tüüpiline teppo tüüpi lõõts on neljarealine ja kolmekooriline. Iga võistleja mängib kaks erinevat muusikapala. „Palade juures hinnatakse mängimise sisukust, muusikalist väljendusrikkust, intonatsiooni ja kõla,“ selgitas võistumängimise peakorraldaja Priidu Teppo.

Võru lähedal Loosul 1875. aastal sündinud August Teppo jõudis oma pika elu jooksul valmistada umbes 150 pilli. Üks vanemaid tema valmistatud pille on säilinud aastast 1894 ja on märgistatud järjekorranumbriga 8.Viimase pilli meisterdas ta 1959. aastal 84aastasena. Ühe pilli meisterdamiseks kulus tal umbes kolm kuud.

Lähemalt kogu festivali kavast vaata <http://www.vorufolkloor.ee/et/kava>

2014 TANTSUPIDU ARVUDES

Kristjan Kurm

XIX tantsupeo PUUDUTUS kunstilise juhi assistent

Nüüd lõpuks on käes see aeg, kus me julgeme rääkida ka suvel toimuva tantsupeo osalejate arvust. Nii nagu ka tibusid loetakse sügisel saab ka peol osalejad kokku lugeda alles vahetult enne pidu. Miks?

Osalejate ehk tantsurühmad, tantsijate ja juhendajate poolt saab ühte tantsupidu vaadelda kolme aastase tsükliks. Esimesel aastal ehk kolm aastat enne pidu jõuab nendeni teadmine tulevase peo ideest, sõnumist lavastusmeeskonnast ja neil on võimalus hakata mõtlema oma osalemise peale. Need, kes pole veel ühegi rühma liikmed peaksid siis leidma endale sobiba kollektiivi või selle

puudumisel tuleks asuda seda looma.

Teisel aastal saavad paika nii peol osalevad rühmaliigid kui nendele planeeritav repertuaar. Kaks aastat enne pidu - käimasolevas tsükliis siis 1.oktoobril 2012 - lõppes ka esmane registreerimine peole. Loomulikult eeldavad peo korraldajad, et kõik rühmad, kes on otsustanud kahe aasta pärast toimuval tantsupeol osaleda, juba ka selleks ajaks realselt

tegutsevad. Usume, et minimaalselt vajalik ettevalmistusaeg on kaks aastat, et suuta omandada rühmana koostantsimise oskus ja repertuaar. Paraku aga see nii alati ei ole - on ka neid, kes loodavad peoks valmis saada vaid aastase ettevalmistusega. Seepärast ei näitagi esmase

ka peo korraldajad õigeks sellel hetkel anda ühiskonnale teavet registreerunute numbrite näol, kuna me teame, et need ei vasta tegelikult tõele. Ei ole ju mõtet külvata paanikat, et konkurss on meeletult suur ja üle poole soovijaist peab jääma koju. See võtaks paljudelt ära iga-

2012. AASTA 1.OKTOOBRI SEISUGA TANTSISID JUHENDAJATE
UNISTUSTES 2014. AASTA TANTSUPEOL 1143 TANTSURÜH-
MAS KOKKU 17341 TANTSIJAT.

registreerumise järgi peole kandideerijate arv tegelikku rahvatantsijate ja rühmade arvu.

Võib julgelt öelda, et see esimene arv on pigem juhendajate soovunelm ehk sellega võib mõõta kaks aastat enne pidu nende inimeste hulka, keda saaks kokku loendada juhendajate unistuste põhjal. **2012. aasta 1.oktoobri seisuga tantsisid juhendajate unistustes 2014. aasta tantsupeol 1143 tantsurühmas kokku 17341 tantsijat.** Loomulikult

suguse motivatsiooni osaleda. Ei asuks ju keegi meist seisma poes järjekorda, kui on teada, et kõigile kaupa nagunii ei jätku.

Peotsükli teise aasta jooksul selgub kogu peo repertuaar ja toimuvad ka tantsude ettetantsimised ning korraldatakse seminarid juhendajatele. Selle etapi lõpus, aasta enne pidu, saavad kõik senised peole registreerunud muuta ja parandada oma registreeringut, s.t. soovi korral vahetada rühmaliiki, muuta

NEED NUMBRID OLID SEEKORD 1.NOVEMBRI 2013 JÄRGMISED:
PEOLE SOOVIS SAADA 1050 TANTSURÜHMA JA 15 318
TANTSIJAT.

näitab nii suur soov rahvatantsu ja tantsupeo populaarsuse kasvu, kuid paraku seisab teekond peole alles ees. Paljud soovivad, et peoks tantsurühm kokku saada, ei täitu. Seepärast ei ole pidanud

tantsijate arvu või loobuda oma rühma(de)ga peole kandideerimast. Nii saame alles aasta enne pidu esimest korda rääkida enam vähem realistlikest peole kandideerijate arvudest . **Need numb-**

rid olid seekord 1.novembril 2013 järgmised: peole soovis saada 1050 tantsurühma ja 15 318 tantsijat. Nagu näha, on selleks hetkeks unistused ja tantsijad vähenenud juba 2023 inimese võrra. Samas ka see ei ole veel lõplik, sest need on kõigest numbrid registris, aga selle peo repertuaari õppivaid reaalselt tegutsevaid rühmi pole selleks

vaatluspäeva lõpuks ehk alles kolm kuud enne pidu saab kokku lugeda kõik need rühmad, kes tegelikult eelproovides osalesid. Ehk alles nüüd saame välja öelda tõese peole kandideerijate arvu, **käesoleval tantsupeol - 905 rühma 13374 tantsijaga**. Seega: esialgsetes unistustes oli tantsijate arv 3967 võrra suurem.

Alles nüüd saame analüüsida, kui pal-

2012. AASTA 1.OKTOOBRI SEISUGA TANTSISID JUHENDAJATE
UNISTUSTES 2014. AASTA TANTSUPEOL 1143 TANTSURÜH-
MAS KOKKU 17341 TANTSIJAT.

hetkeks veel ükski liigijuht oma silmaga näinud.

Peotsükli kolmandal aastal toimuvad kaks eelvoorut, kus rühmad tantsivad peo repertuaari liigijuhitule ette. Esimene eelproov toimub viis kuud enne pidu. Kuni selle ajani saavad juhendajad endiselt oma rühmaga veel loobuda (registrist kustutada). **Esimese eelproovi eelõhtuks on peole soovijate arv veel tublisti kahanenud, kandideerima on jäänud 972 kollektiivi 13568 tantsi-**

ju on seekord peole soovijaid rohkem kui varasematel pidudel ja mõõta rahvatantsu harrastajate kasvu ning anda tõest pilti arvudest. Alles nüüd saavad korraldajad paika panna ka lõplikud peole pääsejate arvud ja nende jaotuse liikide lõikes. Kuna ka siin on veel kümneid detaile, millega tuleb arvestada ning iga tantsija koht on kulla hinnaga, käib siin võistlus viimaste tundideni. Loomulikult püüavad korraldajad teha kõik, et nii liikide omavahelises kui ka kandideerijate

ESIMESE EELPROOVI EELÕHTUKS ON PEOLE SOOVIJATE
ARV VEEL TUBLISTI KAHANENUD, KANDIDEERIMA ON
JÄÄNUD 972 KOLLEKTIIVI 13568 TANTSIJAGA.

jaga. Esialgsete unistustega võrreldes on tantsijate hulk on vähenenud **3773** tantsija võrra.

Alles esimese eelproovi viimase üle-

suhtarvu võrdluses varasemate pidudega olla võimalikult õiglane. Soovime ju, et enamus rühmi, kes peole pääsu väärisksid, ka peole saaksid.

Seega esimest korda saame me 2014. aasta tantsupeoga seotud arvudest avalikult rääkida alles maikuus, sest lõplikud numbrid said paika alles nüüd.

Kõigepealt meil on rõõm tõdeda, et rahvatantsuga tegelejate arv on tõepoolest suurenenud ja võrreldes 2009. aasta peoga kandideeris peole tervelt 1992 tantsijat rohkem kui eelmine kord (tantsupeol osalemise soov suurenes 17,5%). Kuna tegemist on täiskasvanute peoga, on meil põhjust rõõmustada, et meil on täna Eestis segarühmi 16,5% rohkem. Kui vaadata segarühmade liikide siseselt, siis B- ehk noorem segarühm on kasvanud 52% ja osaleb suvisel peol tervelt kahe iseseisva liigina. Samuti on suur kasv (31%) ka D- ehk vanemas segarühmas.

Veelgi suurem rõõm on tõdeda, et 2014. aasta peole pääseb 639 Eestis

gümnaasiumi ealiste segarühmad) soovijaist, seekord isegi rohkem ehk 90%.

Seega jääb koju vaid kümnendik segarühmadest, mis on väga hea näitaja.

Loomulikult on endiselt palju ka lasterühmi. Kuigi 2009 ja 2014 osalevad peol erinevad laste rühmaliigid, võib nende peolepääsu siiski võrrelda: 2009 pääses peole 62% soovijaist ja 2014 pääseb 59% kõigist soovijaist.

Murelikuks teeb muidugi see, et endiselt peab koju jääma 41% kõigist peole kandideerinud naisrühmadest ja see arv on kahjuks ka suurenenud (2009 oli vastavalt 37%). Peole mahub endiselt vaid 120 naisrühma ja see arv on sama, mis 2009 aastal. Ainus võimalus siin tulevikus konkurentsi leevendada oleks senise kahe klassikalise rühmaliigi ehk 2 korda 60 rühma asemel leida võimalus kolme ehk kokku 180 naisrühma peole

KÄESOLEVAL TANTSUPEOL – 905 RÜHMA
13374 TANTSIJAGA.

tegutsevat tantsurühma 9070 tantsijaga ning 15 väljapool Eestis tegutsevat tantsurühma 209 tantsijaga. See tähendab me oleme leidnud võimaluse võtta peole tervelt 1951 tantsijat rohkem kui eelmisel peol.

Meil on hea meel, et vaatamata suurenenud konkurentstile ei jää peolt kõrvale rohkem tantsijaid kui eelmisel peol. Kui 2009 pääses peole 71 % kõigist soovinud rühmadest, siis 2014. aastal on see protsent samuti 70. Kui vaadata aga liikide siseselt, siis 2009 pääses peole 82% täiskasvanute segarühmadest (k.a.

mahutamiseks.

Tõenäoliselt oleme selle peo absoluutarvudes jõudnud aga laeni - tantsupeo tegelaskond rohkem enam kasvada ei saa. Miks? Sest 9177 tantsijale lisanduvad veel juhendajad, lasterühmade saatjad, muusikud ja loovmeeskond koos korraldajatega, mis kasvatab kogu peo tegelaskonna üle kümne tuhande, täpsemalt peaaegu 10200-ni. Ja see on juba viimane piir ning väga suur pinge korraldajatele, väljakutse loovmeeskonnale ja meile kõigile.

Kui oluline on tantsijate jaoks välismaal festivalidel käimine

ERRSi Teataja uuris tantsujuhendajatelt Ene Jakobsonilt ja Agne Kurrikoff-Hermanilt, kui oluline on tantsijate jaoks välismaal festivalidel käimine

Kui välismaale minna, tuleb ajada Eesti asja

Tantsuansambel „Sõlekese“ juhendaja Ene Jakobson on kahe viimase kuu jooksul lausa kaks korda Türgi Antalyasse sattunud - esimest korda viiendike-kuuendikega, teist korda kaheksanda ja üheksanda klassi tantsijatega. „Kui noorematega koju jõudsim, tuli uuesti pakkumine - korraldajad tahtsid 12 tantsijat noortefestivalile. Suurematega saime sooduspakkumise, sest meeldisime neile esimesel korral väga,“ sõnab Ene rõõmsalt.

Juhendaja sõnul ei ole „Sõlekese“ enne festivali väga intensiivset tööd vaja teha, sest repertuaar, millega esi-

neda, on neil enamuses olemas. „Giid oli meie üle uhke ja imestas, et meil on igal kontserdil uued tantsud,“ meenutab Ene ning lisab, et väiksemad andsid kokku seitse esinemist. Suurematega Türgi jõudes tabas neid aga üllatus - täpselt siis, kui rühm kohale jõudis, algasid leinapäevad, mille tõttu jäid kõik avalikud kontserdid ära. Seega tehti väiksemaid etteasteid ning esineti näiteks hotellides.

Esimesel festivalil märkas ta Eesti gruppi, kes ei kandnud autentseid rahvariideid ega tantsinud eesti rahvamuusikal ja tantsu sammustikul põhinevaid

tantse. Selle asemel oli kava hoopis Eesti popplugudele üles ehitatud. Selline kava võib olla tore vaheldus koduses Eestis. „Niimoodi ei tohiks Eestit esindada,

Ene sõnul on märgatavalt näha, kuidas välisreisid laste silmaringi arendavad. „Kui noored teisi rühmi esinemas näevad, on nad vahel lausa vaimustatud

Välismaale minnes peaks muretsema korralikud rahvariided ja esitama pärimustantse või eesti ainelisi tantse.

maailmas tekib vale arusaam, et selline ongi Eesti rahvatants ja -rõivas! Kui juba välismaale minna peaks muretsema korralikud rahvariided ning esitama pärimustantse või eesti ainelisi lavatantse.“ on Ene veenunud.

ning imestavad, kui hästi teised tantivad.“ Näiteks avaldas neile muljet Bulgaariast pärit professionaalne grupp, kes tavaliselt turistidele esineb. Samas võib saada ka vastupidist emotsiooni ja tekib küsimus: „Õpetaja, kas meie tant-

Koos elades, ringi käies ja aega veetes saab tantsugrupp ühtseks pereks.

sime ikka paremini?“. Välisreiside võlu peitubki tema sõnul eelkõige erinevate kultuuride, rahvuste ja nende tantsude nägemises. Samuti õpetavad reisisid noortele iseseisvat elu.

Kui Ene tantsijatega Poolas käis, küsisid lapsed ise „Krakoviakiks“ Poola kostüüme selga pannes: „Kas me teeme ka endale sellised krunnid pähe nagu Poola

tüdrukutel?“ „Miks ka mitte,“ valmistas juhendajatele laste entusiasmi rõõmu.

Koos elades, ringi käies ning aega veetes saab tantsugrupp ühtseks perekas ning kodumaale jõudes on alati kõigil suur igatsus peal. „Tahaks tagasi!“ kuuleb Ene alatasa peale välisreisidelt naasmist.

Inimest õpid kõige paremini tundma reisil

„Üks hästi õnnestunud reis ja põnevate külalisriikidega festival kodust kaugel on justkui rosin saia sees,“ leiab tantsuansambli „Sõprus“ juhendaja Agne Kurrikoff-Herman. Agne tantsutee algas juba kooliajal Keilas tegutsenud tantsurühmas „Spekter“, kus tantsuõpetaja Aare Toominga käe all oli võimalus lisaks kodustele esinemistele ka välismaiseid festivale väisata. „Sealt saadud kogemus ning võimalus näidata ilusat osa meie

Eesti kultuurist ehk rahvatantsust ka võõrsil, andis mulle soovi pakkuda seda võimalust ka oma tänastele tantsurühmadele,“ sõnab Agne.

Erinevate maade, kultuuride nägemine ning võrdlemine meie koduse kultuuriga tekitab Agnes uhke tunde - eriti, kui oma kultuuri võõrustajatele tutvustakse. „Ühtlasi toob see maailma meile lähemale,“ hindab tantsuõpetaja ka üle laia ilma saadud tutvusi.

Piltlik näide sellest, kui erinevad võivad olla sama asjaga laias ilmas tegelejad.

„Pean oluliseks ka ütlust, et inimest õpid kõige paremini tundma reisil,“ on kogemus näidanud Agnele lause tege-likku väärtust. Reisides tuleb valmis olla ootamatusteks ning läbi erinevate olukordade saab rühm ühtse hingamise, mis omakorda annab Agne sõnul hea õhkkonna igapäevastel treeningutel ja uute eesmärkideni jõudmisel.

Reisid „Sõprusega“ on teda viinud nii kodu lähedale kui ka kodust kau-gele. „Olen tantsijatega saanud meie rahvatantsukultuuri viia kaugematest paikadest Kanadasse, Jaapanisse ja Hiina. Selle aasta aprillikuus käisime Türgi festivalil, kust taas uute kogemus-te, muljete ja festivali kutsetega tagasi tulime,“ on Agne õnnelik.

See, mis ühe tantsuõpetaja reisi

organiseerima ja vastutust võtma paneb, on Agne arvates kindlasti tema enda reisikihk. „See on soov lasta ka oma tantsijatel kogeda midagi, mida kogesi ise lapsena, kui sain võimaluse rännata rahvarõivastega mööda ilma. See on soov tantsija silmaringi avada ja meie oma kultuuri veelgi rohkem armastama panna.“

Lisaks sellele on Agne sõnul alati hea natukene eemalduda ja vaadata meie Eestimaal toimuvat kaugemalt. „See annab veelkord arusaama, et meie oma tants, mida siin päikese all tantsime on oma ja ainulaadne (rõhutab mõle-mat sõna) ning igati uhkusega hoidmist väärt!“

Tantsijatega on meie rahvatantsukultuuri viidud kaugematest paikadest ka Hiina.

Kapell Lustpill mängib rahvale lustiks juba 40 aastat

„Aeg on keeranud ajaratast nõnda palju edasi, et on aega mõttelennul tulla tüki tagasi tundeilma tuhnimaie, mõtteilma mõtlemaie, käidud teeda kaemaie.“

40 aastat ühel kollektiivil, on seda vähe või palju? 14 600 päeva - on seda vähe või palju? 340 400 tundi - on seda vähe või palju? Nii juhatas juubelitepo sisse Lustpilli torupillimängija Mairi Luik. Igatahes on Tamsalu vallas tegutsev kapell Lustpill oma piirkonna grupp fanaatikuid, kes tegutsenud 1974. aastast alates.

Loomulik on, et juht jääb, kuid muusikud vahelduvad. Maikuu esimesel laupäeval mängisid Tamsalu Kultuurimaja laval hoopis teised inimesed. Tavalised Tamsalu valla inimesed, kelle soov on koos musitseerida, õppida, hoida ja edasianda meie pärimuskultuuri. On mängitud külasimmanitel ja pidudel

tantsumuusikat, esinetud kaunite viisidega nii valla-, maakonna- kui ka vabariigi üritustel (folkloorifestivalil Baltica, Viru Särü, Porkuni Pillar, vabariiklikel rahvamuusikapidudel). Praegugi õpitakse vabariikliku pillipeo repertuaari. Kontserdi teises pooles esineti koos oma maakonna rahvamuusikutega. Esitati juulikuus toimuva pillipeo lugusid. Tore oli koos esineda, sest siis olid kõik pilliliigid olemas. Loodki kõlasid võimsamalt.

Kannel, eestlaste rahvapill, on olnud viisipilliks kapelli loomisest alates. Kandleansambel on üks osa kapelli koosseisust. 25 juubelipeol, 1999 aastal, oli laval 9 rahvakandlemängijat, 30 juubelipeol 2004. aastal 14 rahvakanneldajat. Seekord oli laval kolm rahvakandlemängijat.

Meis kõigis on peidus andeterad. Nende leidmine ja avastamine teeb suurt rõõmu. Leidmisrõõm on kõige suurem rõõm. Väikekandle on enda jaoks leidnud Tamsalu Gümnaasiumi õpilased. Olgu see kannel suur või väike, harjutamist tahavad mõlemad. Lavale tulid väikesed kanneldajad, kes on sõbrad

väikekandlega. Nendegi esituses kõlasid pillipeo lood. Esitati ka rahvakandlega ühiseid lugusid.

Pärast kontserti jätkus pidu simmaniga. Juba 40 aastat on meie sõpradeks maakonna rahvamuusikud: pillipunt „Törts“, ansambel „Kungla“ ja Simuna kapell. Kõlasid polkad, valsid, reinlendrid. Õpiti seltskonnatantse. Tore oli lustida.

Pidu lõpetati sõnadega:

„Muusika mõistab ka mõistmatut.
Ta ei kustu ega palu.
Ta on nagu on:
nagu lill õitseb,
nagu vihm sajab,
nagu leht langeb.
Muusika on muusika.“

„Niikaua kui leidub neid õpihimulisi noori ja vanu, ei kao rahvamuusika meie pidudelt,“ arvab Lustpilli juht Sirje Luik.

Mati Kivi

13.03.1958 – 01.06.2014

Raske haiguse tagajärjel on meie hulgast lahkunud rahvatantsija- tantsujuht ja tuntud põllumees Mati Kivi.

Ta omandas veterinaararsti kutse Eesti Põllumajanduse Akadeemias, kus jätkas ka pärast lõpetamist koos abikaasa Kajaga rahvatantsurühmas kaasa löömist. Alates 1993.a oli Mati Kivi Eesti ühe suurima piimandusettevõtte Öonne Piimakarjatalu OÜ osanik. Ta jõudis väga paljude asjadega südamega ja innukalt tegeleda, olles aktiivne nii ühiskondlikus kui seltsielus.

Rahvatants oli tema suur armastus - aastaid tantsijana ja hiljem ka juhendajana osales ta kõigil tantsupidudel, 1994.a oli Mati Kivi üldtantsupeo liigijuhi assistent. 2011.a oli Esimesel Eesti Naiste Tantsupeol meestetantsu lavastaja.

Ta oli siiani Eesti Tantsujuhtide Rah-

vatantsurühma (ETR) aktiivne liige.

Maaleht kirjutas oma järelhüüdes, et teist nii säravat ja elujõulist inimest nagu Öonne Piimakarjatalu juht ja peremees Mati Kivi loomakasvatavate hulgast vist ei olegi. Seltskonna hing oli Mati alati ja igal pool, kuhu ta vähegi sattus - õppepäevadel, reisidel, sõprade hulgas. Ja kuigi teinekord ehmatavalt julge ja otsekohese ütlemisega, oli ta inimesena väga südamlik, soe ja abivalmis.

Eks tõeline eesti mees ongi hea peremees oma armastatud kodu, oma pere keskel, oma tööpõllul, oma huvialade ja sõprade keskel.

Just sellise väärt mehena Sa jäädki kõigi meie, kellel oli au Sind tunda, südamesse.

Aleks Raja

24.02.1928 – 07.06.2014

Meie hulgast on lahkunud kauaaegne teenekas rahvatantsujuht ja tantsulooja Aleks Raja. Ta on aidanud kaasa üldtantsupidude õnnestumistele liigijuhi assistendina 1965. a ja liigijuhina 1970. a.

2004. a tunnustati teda presidendi Valgetähe V klassi teenemärgiga.

2013. a omistati talle 85. juubeliks Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi aumärk.

Aleks Raja oli elupõline kultuuritöötaja, kes alates 1994.a. on oma tegevised koondanud Elva kandi inimeste heaks. Tema juhendamisel tantsisid

veel hiljaaegu memmede rühmad Elvas ja Rõngus. Samuti oli ta Elva Meeskoori aktiivne laulja ja juhatuse liige. Ta on loonud ligi poolsada rahvatantsu naisrühmade ja memmede rühmadele, mida tantsitakse üle kogu Eestimaa.

Meile jääb Sinust palju kirevaid mälestusi, Sinu tantsud ja Sinule ainuomane soe naeratus. Ehk Sinu oma sõnadega: „Eriline mahe soojus asub hinge ja oled tänulik saatusele, et ta siiski on lasknud osa saada ühest ja teisest kaunist, mida elu suudab anda.“

Sünnipäevalapsed Juunis

2.06.1925 Koidula Kohver 89
2.06.1930 Õie Vaarak 84
2.06.1933 Bruno Soom 81
4.06.1979 Triino Lest 35
6.06.1959 Külli Lepland 55
9.06.1969 Marge Rull 45
9.06.1969 Meeli Tõnismaa 45
11.06.1974 Katrin Reino 40
18.06.1969 Ruth Kõivisto 45
22.06.1979 Janika Tõntsel 35
23.06.1932 Tooni Kütt 82
23.06.1959 Darja Lehtsalu 55
23.06.1969 Anne-Ly Pihlak 45
24.06.1934 Ilma Adamson 80
28.06.1989 Anneli Kann 25

Vaata ka naabreid

Tantsuinfo
Kuukiri

Maikuu teemad:

Meie tantsumaastiku verivärske juurdekasv

Body-Mind Centering® meetod:
Kui tahad jälgida tuule tegemisi,
vaatle liiva

Tantsuloomingu Festival Future annab noortele
autoritele arendavat ja julgustavat tagasisidet

Kuidas ära tunda ja kuidas olla tantsueeskuju -
kokkuvõtte Traditsioonilise Tantsu
Festivali Sabatants vestlusringist

Tantsuinfo kuukirjaga saab tutvuda aadressil

http://www.teater.ee/static/files/028/tantsuinfo_kuukiri_37.pdf

